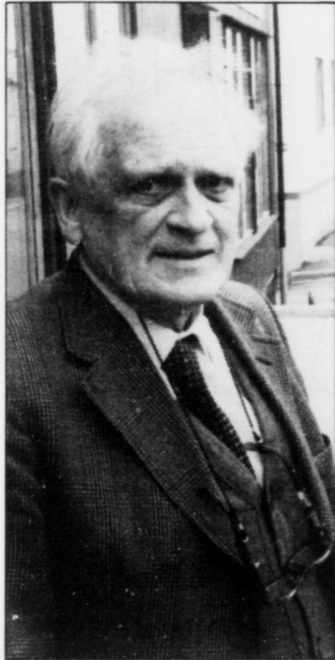

Knúta- og Ellingsgaardnavnið í Føroyum og fyrsta búsetingin í Skálabotni

Viggo Dalsgaard skrivur

Meðan Jacob Hveding var lögmaður í Føroyum, tað var frá 1770 til 1786, varð, fyrri at royna at bota um jarðarbrúkið, ein norðmaður, sum æt Knútur Olsen Ellingsgaard, fingin at koma á lögmannsgarðin á Steig, fyrri at læra føroyingar at pløga.

Ikki gekst væl við hesum. Tað kann vera, at maðurin hevur verið óheppin, men tað hevur óivað verið ómetaliga striggið hjá honum. Rossini hava verið óvand og ússalig, og plógvinu tá í tíðini hava vist verið ógvuliga klombrut og tung. Men størsti bágin man hava verið óviljin hjá føroyingum móti øllum nýggjum, vanafestan var so ómeta-

liga sterk, her skuldi einki broytast. Soleiðis var hugsanin.

Í september mánað 1775 vitnaðu menn, um úrslitið hjá hesum norðmanni, og teir lata allir syndarliga at.

Andras Jacobsen, sýslumaður í Vágum, og fleiri við honum siga: »Tað er ein óryggiligur sannleiki, ið altíð kann prógvast, at akurin á lögmannsgarðinum í ár, ikki er størri í vidd, enn millum triðing og helvt av tí, ið undanfarni lögmaður var vanur at hava, og tó minnst vit ikki meira tæð verða brúkt enn í ár. — Eftir okkara metan, vil tað óivað spyrjast, at byggjorknið verður neyvan tað, ið vant var at koma til heystar, velt við haka, og rugin sæst einki til.«

Her sæst, at teir hava roynt at velt rug eisini, og hann hevur sjálvandi miseydnast.

Allir teir stóru vóru á gosi móti hesum nýggja. Teimum nýttust tað heldur ikki, tí húskallar og arbeiðskonur trutu ikki, fyrri so gott sum onga løn.

Ætlanin var nokk at hesin Knútur Olsen Ellingsgaard, skuldi bara vera her í Føroyum eina tíð, men hann varð verandi her. — Hann søkt eftir tveimum merkum av kongi á Eiði, men har kom klutur í, so hann varð at festa bara aðra mörkina.

Frá honum munnu Ellingsgaardarnir á Eiði vera komnir. Og summir av ættini kallast nú Knudsen til eftirnavn, búsitandi aðrastaðni.

Mær er sagt, at fyrst maður, ið settist niður á Skálabotni, skuldi eita Knútur. — Eftir tí sum Anton Degn sigur, var ein mörk innan-garðs í Skálabotni tikin av einum garði á Skála í 1628. Maðurin, ið festi hesa innangarðsmörk æt Jógvan Heinason.

Í 1631, trý ár eftir hetta, er festið farið niður í hálmörk í Skálabotni, og tá er hann, ið situr við hesum, Poul Jacobsen. Eftir hann kemur

Dánjal Olsen í 1640. So kemur Poul Joensen Øre í 1679. Sonarson hansara við sama nevni festi í 1736. Í 1804 situr ein, ið nevnist Jacob Larsen við hálmörkini. Eftir hann kemur Pætur Hansen, yngri í 1836. Seinasti maður, ið Anton Degn nevnr, er Hans Andreas Petersen, hann festi 3. november 1886.

Sólbjorn Jacobsen, telefonverksstjóri um 0059:

Føroya land er eitt 0059

— alt sum tað er. Tí nýtist okkum als ikki slíkar telefonir, har fólk kunnu leita sær samband við onnur menniskju.

Ungfólk vistu um 0059

linjuna í Danmark, aðrenn tað kom fram í donsku bløðunum.

Onkur hevur eisini roynt seg úr Føroyum.

Nú hevur KTAS kortini viðgingið, at felagið

ikki kann góðtaka, at fólk fáa rokningar til

stoddar fleiri túsund krónur um mánaðin fyrri

hesa tænaðu, og tí verður bert møguligt at

ringja 0059 í hovudsstaðsokinum

Í seinastuni hevur verið skrivað nógv um telefon-

nummarið í Danmark 0059 har fólk kunnu ringja, um

tey ynskja onkran at tosa við.

Tað er telefonlagið KTAS sum hevur stovnað

opnu linjuna, har fleiri fólk kunnu tosa í telefon í

senn.

Snarar tú 0059, kemur tú inn á eina linju, har tú kanst hoyra fólk tosa. Tú kanst eisini tosa, ella bert lurta við.

Fyri fáum vikum síðani kom fram, at foreldur í Danmark vóru um at fara á húsagang, tí børnini ringdu 0059 í tíð og ótið. Hetta fór fram meðan foreldrin vóru í útiarbeiði, og sostatt vistu tey einki fyrr enn telefonrokningarnar byrjaðu at koma inn, sum vóru í stedd fleiri túsund krónur um mánaðin.

Foreldrin gjørdur vart við vansen av slíkum telefonsambandi, men KTAS vildi einki gera til tess at steðga telefonóskilinum. Felagið segði, at fólk noyddust sjálv at uppala børnini at nýta telefon. Tað var ikki uppgáva telefonfelagsins.

Nú hevur verið so mikið

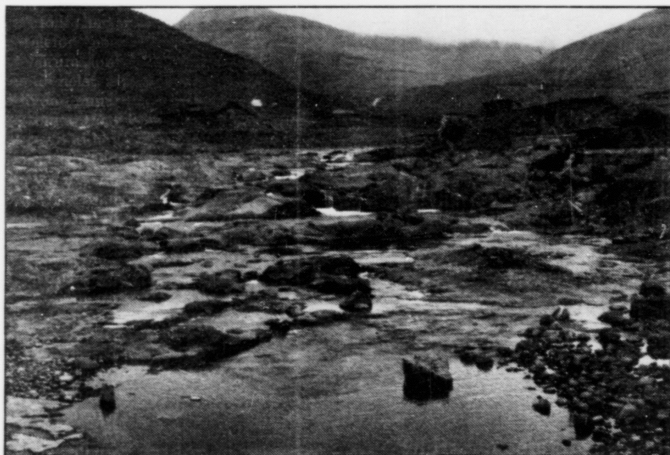
Tað sigst, at tann hálva mörkin skuldi vera tikin av fyrsta manninum í Skálabotni av ósemju millum grannar. — Gøtumenn.

Hetta er trúligt, og hetta má vera hent um 1631, men maðurin, ið fest hevur man neyvan hava itið Knútur.

Í hvussu er, æt hann, ið fyrst festi, Jógvan Heinason. Hesin Jógvan verður av við mörkina í 1631, og næsti maður fær bara eina hálva mörk.

Tað merkiliga sigst vera, at eingin veit, hvat, ið varð av hinari hálmörkini, hon er burtur — farin í stóra pott.

Viggo Dalsgaard

Her eru vit í Skálabotni

